

Takk til Nils Hjeltnes - fagdag på Sunnaas

Les mer om:

- NorSCIR
- Lokallags-arrangementer
- Informasjon fra samarbeids-partnere

God Jul og Godt Nytt År!

LoFric®

Hans

NYHET
januar 2013
LoFric ?
herrekateter

Hennes

Nyhet
januar 2010
LoFric Sense
kvinnekateter

Vinteren er her!

Kjære leser,

Ett år er snart omme og LARS har vært aktiv på flere områder. Sentralt har vi arbeidet med alle punkt på rammeplanen og også nærliggende områder som er viktige for personer med ryggmargsskade og pårørende. Forebyggingskampanjen "Tenker på deg" mot trafikkulykker pågår fremdeles og Facebook-gruppen for kampanjen har nå over 41.000 likes. Vi har og arbeidet for best mulig behandling og rehabilitering for ryggmargsskader i kontinuerlig og tett dialog med de tre spinalenhetene. For medisinsk forskning på ryggmargsskader er det og fin dialog og ting utvikles underveis, jeg kan her nevne at det planlegges en stamcellekonferanse i Oslo 16. februar neste år i regi av Det Norske Forskningsrådet hvor LARS vil delta med innlegg. Arbeider med informasjonsmateriell i samarbeid med spinalenhetene er og i fint driv, og fire nye ABC-hefter om ryggmargsskader planlegges utgitt på nyåret. Vi har og vært involvert i arbeidene med å få forandringer på 26-årsregelen for fritids- og treningshjelpemidler, for å nevne noe.

LARS lokallag har og hatt fin aktivitet i året som har gått med mange fine konferanser og samlinger som blant annet er et viktig innslag for likemannsarbeidene til LARS.

Jeg kan og nevne at ILIAS-studien nå er avsluttet. Mange takk til alle dere som har brukt tid til å besvare spørsmålene. Resultatene fra studien vil bli presentert på LARS landskonferansen i Trondheim til våren. Vinneren av iPad-en (eller gavekort på Eplehuset) i forbindelse med deltakelse på studien vil bli kontaktet av LARS og få tilsendt sin gevinst før jul.

I bladet kan vi og lese om to flotte leger som har gjort utrolig mye bra for ryggmargsskadde, som nå pensjonerer seg. Tusen takk til dr. Nils Hjeltne og dr. Erik Sigurdsen.

Jeg ønsker og samtidig å takke alle som har bidratt for gode ting for ryggmargsskadesaken i året som har gått. Takk til alle spinalenhetene, fagmiljøer og forskningsmiljøer. Takk til alle de flinke frivillige i LARS lokallagene. Takk til Norges Handikapforbund. Og mange takk til LARS samarbeidspartnerne Boots apotek, Coloplast og Wellspect HealthCare.

PS. Neste utgave av Patetra vil være et 30-årsjubileum for bladet. Så om noen har noen gode saker i den forbindelsen en ønsker å dele på trykk, vennligst ta kontakt.

Jeg ønsker alle en riktig God Jul og et Godt Nytt År!

Leif Arild Fjellheim

patetra

Innhold

Leder	side 3
LARS kontaktpersoner	side 4
Dialogmøte på Sunnaas sykehus	side 5
Annonsepriser Patetra 2013	side 6
Wellspect HealthCare informerer	side 7
Fagdag for Nils Hjeltne	side 8
NorSCIR	side 12
Takk til dr. Erik Sigurdsen	side 13
Coloplast informerer	side 15
Rehabiliteringskonferansen 2012	side 16
Invitasjon fra Coloplast	side 17
Boots-hjørnet	side 18
LARS Øst/Oslo Spinalseminar	side 20
LARS Rogaland Konferanse	side 24
Tilrettelegging på Romsa	side 26
LARS Nord Vest Konferanse	side 28

Foreningen arbeider ut fra følgende formålsparagraf:

"Landsforeningen skal ivareta ryggmargsskaddenes interesser, og spre informasjon om følger av ryggmargsskade, til alle. Foreningen skal dessuten arbeide for at ryggmargsskadde får et best mulig behandlingstilbud og en best mulig livskvalitet. Arbeidet for å forebygge ryggmargsskader skal også prioriteres."

Her er LARS - lokallag og kontaktpersoner

Lokallag

LARS Agder
Tom Atle Steffensen
Lillejordet 27, 4621 Kristiansand
Tlf. 38 01 61 81 - Mob. 952 20 498
E-post: to-atlst@online.no

LARS Finnmark
Kjell Magne Johansen
Storfjellveien 126, 9600 Hammerfest
Mob. 470 13 663
E-post: kjell-magne@fikas.no

LARS Hedmark/Oppland
Kontakt hovedstyret

LARS Hordaland
Marius Loftheim
Helgesengate. 4, 5003 Bergen
Tlf. 55 31 22 64
Epost: loftheim@gmail.com

LARS Nord Vest
(Tidligere Møre og Romsdal)
Jan Ove Harsjøen
Skoglia 1, 6265 Vatne
Mob. 959 13 235
E-post: jo-harsj@mimer.no

LARS Nordland
Odd Eben
Kongens gate 41, 8006 Bodø
Tlf. 75 52 30 41 - Mob. 908 79 994
E-post: odd.eben@hotmail.com

LARS Oslofjord Vest
Ingar Isaksen
Kjønnøyaveien 126, 3960 Stathelle
Mob. 413 30 994
E-post: ingar.isaksen@online.no

LARS Rogaland
Geir Inge Sivertsen
Fjogstadv. 94, 4329 Sandnes
Tlf. 51 66 73 78 - Mob. 917 77 639
E-post: ginsive@online.no

LARS Troms
Kontakt hovedstyret

LARS Trøndelag
Siv Jorunn Fossum
H.O. Christiansens veg 27, 7048 Trondheim
Mob. 996 38 146
E-post: sjfossum@online.no

LARS Øst/Oslo
Akershus, Oslo og Østfold
Marianne Graham Hjelman
Elgtråkket 83, 1270 Oslo
Mob. 926 52 673
E-post: marianne@hjelman.com

Hovedstyret

Leder
Leif Arild Fjellheim
Veamyr 77, 4276 Vedavågen
Tlf. 52 82 99 66 - Mob. 911 44 728
E-post: leif.arild.fjellheim@haugnett.no

Nestleder
Eilin Reinaas
Rådyrvegen 48, 6425 Molde
Tlf. 71 21 84 31 - Mob. 997 04 365
E-post: eilin.reinaas@live.no

Økonomileder
Arne Olav Hope
Buhagen 1, 5541 Kolnes
Tlf. 52 83 07 89 - Mob. 900 43 737
E-post: post@hometell.no

Styremedlem
Simen Aker
Byfogd Sandbergs gt. 11C, 1532 Moss
Mob. 924 14 002
E-post: simen.a@online.no

1. Varamedlem
Siv Jorunn Fossum
H.O. Christiansens veg 27, 7048 Trondheim
Mob. 996 38 146
E-post: sjfossum@online.no

2. Varamedlem
Anne Beate Melheim
Møllendalsveien 61b, 5009 Bergen
Mob. 995 88 685
E-post: annebeate_m@hotmail.com

patetra

Utgis av Landsforeningen for Ryggmargsskadde (LARS). LARS er tilsluttet Norges Handikapforbund (NHF).

Ansvarlig redaktør
Leif Arild Fjellheim

Redaksjonens adresse
LARS/Norges Handikapforbund
Boks 9217 Grønland, 0134 Oslo

Redaksjonen
Leif Arild Fjellheim (ansvarlig redaktør)
Tlf. 52 82 99 66 - Mob. 911 44 728
E-post: leif.arild.fjellheim@haugnett.no

Anne-Margrethe Nyhus (red. medarbeider)
Tlf. 22 81 38 57 - Mob. 901 63 464
E-post: am-nyhus@online.no

Elisabet Berge (red. medarbeider)
Tlf. 22 32 18 88 - Mob. 916 68 323
E-post: elisabet@anders-wall.com

Siv Jorunn Fossum (red. medarbeider)
Mob. 996 38 146
E-post: sjfossum@online.no

Terje Roel (red. medarbeider)
Mob. 473 00 737
E-post: tjenroel@online.no

Layout
Patetra redaksjonen

Trykk
Gunnarshaug Trykkeri AS
Auglendsdalen 81
Postboks 3011, 4095 Stavanger

Abonnement
NHF/LARS
Boks 9217 Grønland, 0134 Oslo

Kontor og kontaktperson
NHF sentralt
Ellen Trondsen
LARS/Norges Handikapforbund
Boks 9217 Grønland, 0134 Oslo
Tlf. 24 10 24 00 - 24 10 24 43
E-post: ellen.trondsen@nhf.no

Hjemmesider
www.lars.no

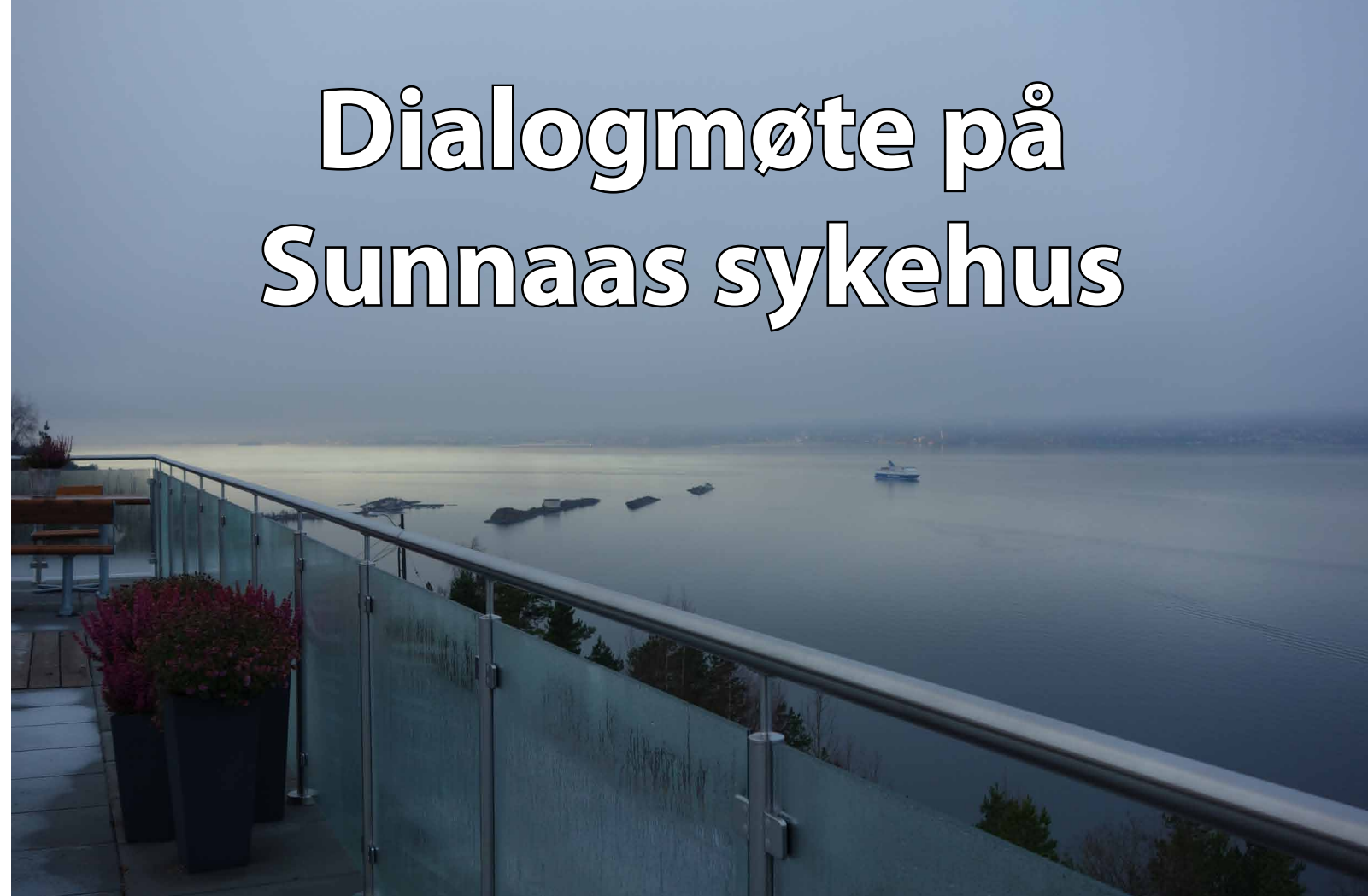
Facebook
www.facebook.com

Deadline for stoff til redaksjonen
1. mars
1. juni
1. september
1. desember

ISSN 1890-9027

Dialogmøte på Sunnaas sykehus

En flott høstdag 24. oktober inviterte Sunnaas sykehus lederne i landsforeningene som representerer mange av pasientgruppene og brukerne på sykehuset til dialogmøte. Det var et flott møte hvor diskusjoner med sykehuset og mellom organisasjonene, brukerutvalget og LMS ble satt i system.

Adm. dir. Einar Magnus Strand orienterte blant annet om åpning av SunHF polikliniske virksomhet "Raskere tilbake" (RATI) på Aker sykehus i Oslo. Han sa at sykehuset ønsker å utvikle tverrfaglig, spesialisert poliklinikk, dvs. alle spesialister samlet under

ett tak for å gi et godt koordinert tilbud. Sykehuset planlegger derfor en økning av den polikliniske virksomheten, samt etablering av et regionalt kompetansesenter innen rehabilitering. - Her er det mange muligheter for LARS å komme med innspill og LARS med LARS Øst/Oslo har allerede tatt yterligere kontakt for å se på muligheter for å utvikle dette tilbudet videre.

Kommunikasjonsenheten ved Nina Olkvam sa at brukerorganisasjoner er viktige for oss i blant annet informasjons-spredning og oppfordret til å ta kontakt med innspill. Hun sa

videre at en ønsker å finne felles kampsaker i disse møtene og at sykehuset i sin kommunikasjonsstrategi ønsker å være på banen når det gjelder viktige saker for målgruppene. Neste møte blir i juni 2013.

Tekst og bilde: Leif Arild Fjellheim.

ANNONSERING I PATETRA 2013

Patetra er medlemsbladet til LARS "Landsforeningen for Ryggmargsskade" i Norge og er et tidsskrift for ryggmargsskade og andre med interesse for feltet. Patetra trykkes ved Gunnars-haug Trykkeri i Stavanger. Formatet er A4, og bladet utkommer med fire nummer i året. Hele bladet trykkes i 4 farger, men vi gir likevel tilbud om sort/hvit annonser til reduserte priser for de som måtte ønske det.

ANNONSEPRISER FOR 2013

Antall - Innrykk	1/16 side		1/8 side		1/4 side		1/2 side		Helside	
	Farger	Sort/hvit	Farger	Sort/hvit	Farger	Sort/hvit	Farger	Sort/hvit	Farger	Sort/hvit
Ett nummer	1000,-	500,-	1.500,-	1000,-	2.000,-	1.500,-	4.000,-	3.000,-	7.000,-	5.500,-
To numre	1000,-	500,-	1.500,-	1000,-	2.000,-	1.500,-	4.000,-	3.000,-	6.500,-	5.000,-
Tre numre	1000,-	500,-	1.200,-	700,-	1.500,-	1.000,-	3.500,-	2.500,-	6.000,-	4.500,-
Fire numre	1000,-	500,-	1.200,-	700,-	1.500,-	1.000,-	3.000,-	2.000,-	5.500,-	4.000,-

Tabellen ovenfor viser for eksempel at 4 helsider i Patetra i farger fordelt over 4 numre koster kr. 5.500 per annonse, altså kr. 22.000 for hele 2013. Prisene er eks. mva. og prisene forutsetter at materiell leveres ferdig, og klart for trykking.

Har dere spesielle ønsker vedrørende annonsering?

I samarbeid med trykkeriet kan vi oppfylle de fleste ønsker dere måtte ha. Det være seg alt fra innstikk (heftet), løse vedlegg (vi pakker da hvert blad i plast) til vedlegg som limes på en annonse med mere.

Hvor i bladet ønsker dere å ha annonsen?

Vi prøver å samordne dette slik at alle skal bli så fornøyde som mulig.

UTGIVELSESdatoer - FRISTER FOR 2013

Utgivelsesdatoer 2013		Materiellfrister 2013	
Nr. 1-13; ca. 15. mars	Nr. 3-13; ca. 15. september	Nr. 1-13; 1. mars	Nr. 3-13; 1. september
Nr. 2-13; ca. 15. juni	Nr. 4-13; ca. 15. desember	Nr. 2-13; 1. juni	Nr. 4-13; 1. desember

Patetra blir også lagt ut elektronisk i PDF format på LARS sine hjemmesider (www.lars.no). Dette vil også gjøre det slik at vi når ut til flere lesere.

Vennligst ta kontakt med redaksjonen for ytterligere spørsmål. Se www.lars.no menyvalgene "Om oss" og "Patetra redaksjonen".

Revidert 06.12.12.

Kjære Patetra-leser!

Bruk dine muligheter til å påvirke utviklingen av nye produkter.

Produsenter av hjelpemidler trenger hjelp fra deg som bruker når nye produkter skal utvikles. Det er dine behov vi ønsker å tilfredsstille og derfor er dine meninger viktige.

Vi etterlyser deg med sterke meninger. Du som kan fortelle oss hva du synes om våre kateter. Deg vil vi gjerne ha som VIP-bruker. Som VIP-bruker vil du være blant de første som får se og prøve våre nye produkter. Du vil få tilsendt vareprøver og vi vil i etterkant høre din mening om produktene.

Som VIP-bruker vil du også få mulighet til å registrere deg i vårt web-baserte brukerpanel; TellUs. Her kan du delta i undersøkelser og dele dine erfaringer og meninger knyttet til kateter.

Dersom du kunne tenke deg å bli VIP-bruker eller registrere deg i TellUs – ta kontakt med oss.

Når vi snakker om produktutvikling....

Vi har hatt stor suksess med vårt kateter for kvinner; LoFric Sense. Nå er det snart her – vårt nye kateter for menn.

Følg med.....!

God Jul og Godt Nytt År!

Einar Magnus Strand, direktør Sunnaas sykehus, takker Nils Hjeltnes. Foto: Sunnaas.

Takk til Nils Hjeltnes!

I anledning av at dr.med Nils Hjeltnes gikk av med pensjon, arrangerte Sunnaas sykehus en medisinsk fagdag om ryggmargsskade den 16. november på sykehuset på Nesodden.

I innbydelsen til fagdagen kunne en lese:

Dr. Hjeltnes har hatt stor betydning for oppbyggingen av det faglige miljøet ved Sunnaas sykehus generelt, og for rehabilitering og utvikling av tilbudet til personer med ryggmargsskade spesielt, både nasjonalt og internasjonalt. Som lege, har Nils Hjeltnes hatt behandlingsansvaret for mange tusen pasienter gjennom sitt lange yrkesliv. Hans renommé som fagperson er meget sterkt både i Norge og langt utenfor landets

Sunnaas-koret åpner fagdagen med fin sang.

grenser. Gjennom sin yrkeskarriere på nærmere 40 år, har Nils Hjeltnes gjort en formidabel innsats både som fagperson, medmenneske og ikke minst som en svært samfunnsengasjert person som har bidratt i mange sammenhenger i frivillige organisasjoner.

Vi ønsker å hedre hans innsats med en medisinsk fagdag hvor mye av det han har vært med på å skape og utvikle blir presentert. På programmet står en rekke kjente foredragsholdere fra ryggmargsskademiljøet i Skandinavia.

Landsforeningen for Ryggmargsskadde (LARS) var invitert til denne flotte fagdagen. Vi støtter fult ut de fine ord som ble sagt til Nils Hjeltnes både av de mange gode foredragsholderne og senere på dagen under middagen. Vi ønsker å rette en stor takk til Nils Hjeltnes for det flotte og lange engasjement han har hatt for ryggmargsskade over flere tiår. Nils Hjeltnes har vært en god støttespiller for LARS og han var sågar med på å støtte oppstarten av vårt lokallag LARS Øst/Oslo i sin tid. Vi har senere også hatt stor nytte og glede av Nils Hjeltnes hvor han har deltatt på våre samlinger samt at han alltid har stilt opp med sin brede kompetanse når det har vært noe vi har ønsket å diskutere og å spørre om. Vi i LARS takker Nils Hjeltnes for alt dette, og ønsker ham alt vel og lykke til videre.

Etter at selve fagdagen var ferdig, under middagstale etterpå, sa Einar Magnus Strand, direktør ved Sunnaas sykehus, blant annet dette til Nils Hjeltnes:

Jeg må først få gratulere med vel gjennomført fagdag for ryggmargsskade som du var initiativtaker til. Nettopp denne dagen var ditt første og største ønske med hensyn til hvordan sykehuset kunne takke deg av for en lang og imponerende innsats til beste for tusenvis av pasienter gjennom flere tiår.

Jeg føler meg privilegert som har fått anledning til å ha deg som kollega gjennom de siste 10 årene. To måneder etter at jeg begynte på Sunnaas i juli 2002 måtte jeg utfordre deg til å tre inn i rollen som sjefslege. Først midlertidig, og etter ett år; fast i stillingen. Senere ble denne stillingen redefinert til fagdirektør, en stilling du stod i frem til 1. januar 2011.

Fra auditoriet på Sunnaas sykehus.

Professor Fin Biering-Sørensen fra Rigshospitalet i København holder innlegg med tittelen systematisk innsamling og bruk av kliniske data.

Dr. Erik Sigurdson fra St. Olavs Hospital holder innlegg om NorSCIR.

Jeg har lært utrolig mye av deg gjennom disse årene. I person er du en rollemodell som alle kan strekke seg etter.

Du har lært meg mye om helsevesenet generelt, rehabiliteringen spesielt og ikke minst hva som er det viktigste verktøy en helsearbeider må utstyres med: Kompetanse, trygghet og empati.

Jeg er svært takknemlig for alle de gode samtaleene vi har hatt og ikke minst kloke og gode råd når utfordringene har blitt lagt på mitt bord. Din tilstedeværelse i seg selv bidrar til ro og trygghet.

Du tar ikke unødvendig plass, det være seg som medlem av foretaksledelsen, i styremøtene eller på andre arenaer. Men når du først tar plass oser det av respekt for den kloke, kompetente og romslige personen du er. Du viser alltid respekt for andre i stort og smått – og er utrolig flink til å rose egne kollegaer.

Også i denne sammenhengen fremstår du som eksemplets makt.

Reportasje og bilder:
Leif Arild Fjellheim.

Dr. Richard Levi fra Sverige holder innlegg om rollen til klinisk filosofi i rehabiliteringsmedisin.

Konferansier dr. Thomas Glott fra Sunnaas sykehus introduserer dr. Claes Hultling fra Spinalis i Sverige som holdt innlegg om rehabilitering.

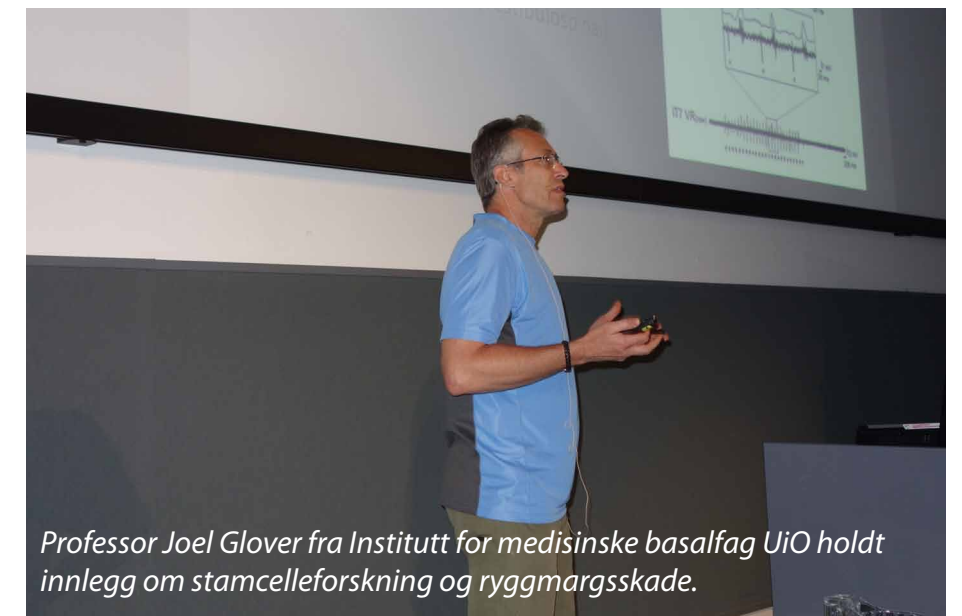
Dr. Ulrika Widegren fra Karolinska Institutet i Sverige holdt innlegg om diabetes, ryggmargsskade og muskelcellemetabolisme.

Dr. Emil Kostovski var konferansier i tillegg til Thomas Glott.

Professor Marit Grønning fra Haukeland universitetssykehus holdt innlegg om smerte og smasmeproblematikk ved ryggmargsskade.

Professor Joel Glover fra Institutt for medisinske basalfag UiO holdt innlegg om stamcelleforskning og ryggmargsskade.

Nils Hjeltne flankert av Mai Bismø Lerudsmoen og Rune Lerudsmoen.

NorSCIR

Norwegian Spinal Cord Injury Registry

NorSCIR ryggmargsskaderegister godkjent av HOD

De tre spinalenhetene i Norge; Haukeland, St. Olavs og Sunnaas har i samarbeid med brukerorganisasjonen LARS etablert et nasjonalt ryggmargsskaderegister. Dette ble i oktober godkjent som nasjonalt medisinsk kvalitetsregister av Helse- og omsorgsdepartementet (HOD).

Dette skal være et nasjonalt kvalitetsregister basert på internasjonale datasett fra ISCoS (International Spinal Cord Injury Society).

Formålet med registeret

- NorSCIR skal sikre kvalitet på behandling, rehabilitering og oppfølging av personer med skader på ryggmargen. Gjennom registrering av kvalitetsvariabler vil registeret legge grunnlag for forskning og evaluering av ryggmargsskadeomsorgen i Norge.
- Sikre kvalitet på helsetilbudet til personer med skade på ryggmargen.
- Legge grunnlag for evaluering og forskning på tvers av regionale, nasjonale og internasjonale grenser.
- Regelmessig rapportering av kvalitetsdata/indikatorer til interesseorganisasjoner, helsemyndigheter og foretak.
- Jevnlig oppfølging av egne kvalitetsindikatorer.

Sekretariat

Sekretariatsfunksjoner og daglig ledelse av registeret er lokalisert til St. Olavs Hospital. Avdeling for ryggmargsskader, Klinik for fysikalsk medisin og rehabilitering.

Styringsgruppe

St. Olavs Hospital HF

Klinikkoverlege Annette Halvorsen
Teamkoordinator Ann Louise Pettersen

Sunnaas sykehus HF

Kvalitetsrådgiver Siv Anita Horn
Seksjonsoverlege Ellen Schaanning

Haukeland universitetssykehus

Overlege Tiina Rekand
Fysioterapeut Unni Moen

Landsforeningen for Ryggmargsskadde (LARS)

Leif Arild Fjellheim

dr. Erik Sigurdson.

Det skjer et lite generasjonsskifte innen RMS-arbeidet, i det også dr. Erik Sigurdson har takket av som overlege ved avd. for RMS i Trondheim. Erik kom til Trondheim i 1999, og sto i lang tid som den eneste overlegen på avdelingen, i uhen-siktsmessige lokaler på "gamleavdelinga". Det er mange mennesker som har mye å takke Erik for, det være seg pasienter, som i Erik fant en sterk forkjemper for deres sak, og som gjennom sin væremåte visste

å inngi trygghet, og vise empati. Det er pårørende som gjennom mange samtaler har fått hjelp til å se mulighetene, og ikke minst kolleger og medarbeidere som har fått gå sammen med, og lære av ham. Han har arbeidet ukuelig for en bedret samhandling med kommunene, og var slik sett foran sin tid mht til samhandlingsreformen. Erik er først og fremst kliniker. Gjennom sitt sterke engasjement for pasientgruppen har han bidratt til å sette fokus på kvalitet i tjenestetilbudet, og vist hvor bredspektrede utfordringer ryggmargsskadde pasienter kan møte. Han har sett behovet for forskning på feltet, og støttet sterkt opp om den økte forskningsaktiviteten som Trondheimsavdelingen har stått og står i. I tillegg, for bedre å kunne møte behovet for økt kompetanse og innsikt på feltet, har han gjennom mange år vært en forkjemper for et kvalitetsregister, først gjennom kontakten mot Sverige, og da dette ikke førte frem, gikk han selv inn som leder av arbeidet med

å etablere et nasjonalt kvalitetsregister, et register som nå er i ferd med å se dagens lys.

Selv om han har gått av, og også overlatt roret for registret til Annette, har han på sedvanlig, vennlig vis stilt opp og tatt en mnds ekstra-jobb ved avdelingen da vi trengte det nå i høst. Det setter avdelingen stor pris på.

Erik er en trivelig kollega som har en egen evne til å skape trivsel rundt seg, og som det er lett å lære seg å sette pris på. Samtidig har han gjennom mange år delt sin kompetanse med bl.a Annette, som nå har tatt stafettpinnen videre. Vi unner Erik mange gode år som pensjonist, og håper han fortsetter å være tilgjengelig i miljøet.

Gisle Meyer
Klinikkjef, Klinik for fysikalsk medisin og rehabilitering, St. Olavs Hospital

NYHET!

Vinn Vinn

TOPPREMIE
500.000
10 VINNERSJANSER

Skrap frem symbolet
og vinn tilhørende beløp.
Skrap frem og du DOBLER premien!

40,-

Skrap her

FLAX

PREMIE

PREMIE

PREMIE

PREMIE

PREMIE

PREMIE

PREMIE

PREMIE

PREMIE

PREMIE

PREMIE

Vinnersjansetoppremie: 1:500 000

Nytt Flax-lodd med 10 vinnersjanser til deg og støtte til humanitære organisasjoner.

Norsk Tipping har inngått et samarbeid med humanitære organisasjoner i Norge om å tilby spill der overskuddet øremerkes humanitære formål. Det første på markedet er skrapeloddet VinnVinn, der man spiller med hjertet og vinner ved å skrape frem et eller flere hjertes. Du har 10 vinnersjanser og kan vinne opptil 500 000 kroner – altså en vinn-vinn situasjon for både deg og humanitært hjelpearbeid.

NORSK TIPPING

Assistanse

Ønsker du å holde deg oppdatert på produktnyheter fra Coloplast?

Vi kan tilby deg et gratis abonnement på "Assistanse – for en enklere hverdag"

Assistanse – for en enklere hverdag utgis 2 ganger i året. Bladet tar for seg aktuelle temaer som produktnyheter, og mestring av ulike situasjoner i hverdagen. Artiklene er skrevet av fagpersoner og brukere. Du vil også motta informasjon om produktnyheter som er aktuelle for deg, og få tilbud om gratis vareprøver. Kundeservice vil bistå med veiledning i bruken av produkter og besvare spørsmål fra deg. Assistanse er et gratis og uforpliktende tilbud til deg.

Coloplast Norge AS
Postboks 162 Manglerud
0612 Oslo
Telefon 22 57 50 00

www.coloplast.no

Registrer deg i dag og motta en hyggelig velkomstgave!

Du vil samtidig være med i trekningen av en iPad eller reisegavekort. Trekningen foretas 1. februar 2013

Fyll ut kupongen for å motta ditt gratis abonnement på "Assistanse":

Fornavn: _____

Etternavn: _____

Adresse: _____

Postnummer: _____ Poststed: _____

Telefon: _____

E-post: _____ Fødselsdato: _____

Produkt: Kateter ☐ Uridom ☐ Urinpose ☐ Analpropp ☐ Peristeen ☐

Fyll ut kupongen og send den til oss i dag, eller registrer deg på www.coloplast.no
Adresse: Coloplast Norge AS, Postboks 162 Manglerud, 0612 Oslo

ReHabiliteringskonferansen 2012

ReHabiliteringskonferansen 2012 i regi av Sunnaas sykehus HF og Helse Sør-Øst fant sted 22.-23. oktober på Lillestrøm.

Mange foredrag fra både forvaltningen, helsetjenesten og fra brukere og brukerorganisasjoner fant sted. Konferansen var satt i et samhandlingsperspektiv hvor innleggene tok opp alt fra individuell plan, koordinerende enheter til hva kommunene kan gjøre og hva utfordringene er.

Behovene til brukerne skal stå i fokus når det kommer til habilitering og rehabilitering, sa statssekretær Robin Martin Kåss fra Helse- og omsorgsdepartementet.

Undertegnede var og invitert til å holde innlegg om pasientsikkerhet sett fra en brukerorganisasjons perspektiv. I det innlegget tok jeg opp tre ting som kan sees

på som en stor forbedring og det var; a) NorSCIR, nytt ryggmargsskaderegister som både vil høyne kvaliteten og forbedre sikkerheten, b) informasjon, og her tok jeg opp ABC-brosjyrene som LARS og spinalenhetene har arbeidet frem, samt c) forskning, som vil være rettesnor for evidensbasert rehabilitering samt for å finne nye behandlingsmetoder og rehabiliteringsmetoder. ●

På tilsvarende ReHabiliteringskonferanse i regi av Helse Midt-Norge deltok Geir Inge Sivertsen fra LARS Rogaland med innlegg, og på Helse Nord sin ReHabiliteringskonferanse deltok Odd Eben fra LARS Nordland med innlegg.

Coloplast Norge AS inviterer til dame- og herreseminar!

Coloplast Norge AS inviterer LARS medlemmer til seminar på Thon Hotel Arena i Lillestrøm, 1. – 2. mars 2013. Oppstart fredag kveld med middag. Vi inviterer til spennende foredrag på lørdag, fylt med aktivitet og masse humor.

Hold av dagene, mer informasjon kommer. Program blir sendt til Assistansemedlemmer og lagt ut på www.lars.no og www.coloplast.no.

Velkommen!
Coloplast Norge AS

Coloplast Norge AS
Postboks 162, Manglerud
0612 Oslo

Boots Norge er landets mest spennende apotekkjede. Med 150 apotek over hele landet tilbyr våre 1100 medarbeidere faglig rådgivning og veiledning innen helse- og velvære, samt helsetjenester når det er behov for det.

Boots er ledende aktør innenfor sykepleieartikler. Vi har over 60 sykepleiere ansatt og har sterkt fokus på helsefaglig kompetanse og rådgivning i våre apotek. I tillegg til våre ordinære apotek har vi utvalgte bandasjistapotek og bandasjister. Bandasjistapotekene og bandasjistene har utvidet sortiment på sykepleieartikler og har sykepleiere ansatt som kan hjelpe deg med tilpasning og valg av sykepleieutstyr. De tilbyr også et "rett hjem konsept" med hjemmebesøk, konsultasjon av sykepleier og kostnadsfri utkjøring av utstyr på blå resept. Vi samarbeider tett med primærhelsetjenesten, myndigheter og pasientforeninger.

Vi i Boots ønsker dere alle en riktig god jul, og velkommen til oss!

- Boots apotek Askim 69 81 72 00
- Boots apotek Alta 78 44 41 50
- Boots apotek Arendal 37 00 42 00
- Boots apotek Fredrikstad 69 39 65 10
- Boots apotek Kristiansand
(Bandagisten) 38 17 18 00
- Boots apotek Lande (Sarpsborg) 69 10 25 70
- Boots apotek Larvik 33 13 24 40
- Boots apotek Moa 70 17 80 50
- Boots apotek Molde 71 25 92 00

- Boots Oslo/Akershus (tidligere HomeCare) 23 37 66 00
- Stavanger Helsehus 51 52 35 31
- Medicus sykepleiesenter, Skien 35 50 28 80

* Bandasjistene leverer ikke reseptpliktige legemidler!

- Boots apotek Moss 69 20 46 20
- Boots apotek Orkla, Orkanger 72 48 38 50
- Boots apotek Samarit, Sandnes 51 60 97 60
- Boots apotek Spelhaugen (Bergen) 55 17 60 10
- Boots apotek Stjørdal 74 82 10 88
- Boots apotek Ullensaker 63 97 01 01
- Boots apotek Ørnen, Hagesund
(Helseleveranser) 52 70 35 80
- Boots Trondheim (kundesenter) 73 53 37 20

Dagens kalenderluke

50 %

**hver dag
frem til jul!**

Tilbudet varer
f.o.m. 1. des - t.o.m. 24. des,
eller så langt lageret rekker.

Dagens kalenderluke: for å sikre deg dine favoritter følg med på jul.boots.no, [/bootsapotek](https://facebook.com/bootsapotek) eller ta turen innom apoteket!

Spinalseminar LARS Øst/Oslo

Tekst: Elisabet Berge.
Bilder: Odd Omdal.

Lørdag 1. desember var over 50 deltakere samlet til årets spinalseminar med julebord på Scandic Hotell i Asker. Styremedlem Thomas Ulven ønsket alle hjertelig velkommen og presenterte dagens program og deltakere.

Tema: BPA

Vibeke Marøy Melstrøm holdt foredrag om borgerstyrt personlig assistanse, også kalt brukerstyrt personlig assistanse (BPA). Vibeke er gründer og daglig leder av Uloba SA, en av aktørene innen BPA i Norge.

Vibeke presenterte den ideologiske bakgrunnen for BPA, hvilket grunnlag dagens ordning hviler på, hvem den dekker og hvordan man skal gå frem for å komme inn under denne ordningen for personlig assistanse. Hun kom også inn på hvilke rettigheter og plikter man har som arbeidsleder

Thomas Ulven og Vibeke Marøy Melstrøm.

i BPA-ordningen, og om hva assistentyrket innebærer. Assistentyrket er et serviceyrke, ikke et omsorgsyrke. BPA følger deg som person og ikke hjemmet ditt, slik som kommunale tjenester gjør. Målet er å leve et selvstendig liv.

Uloba ble etablert i 1991 som et andelslag og er i dag et samvirke. Uloba er en viktig politisk aktør, i tillegg til å være en aktør innen BPA. Vibeke kom også inn på den ideologiske forankringen, som at de er en del av Independent Living-bevegelsen ("Nothing about us – without us").

Hun snakket om det å bli bevisst hvilke ord og uttrykk vi bruker rundt begrepet funksjonshemming, og at årsaken til at en person er funksjonshemmet ligger i samfunnsforholdene. Samfunnsforholdene kan endres!

Hva er BPA – egentlig?

Likestilling, likeverd, selvbestemmelse, samfunnsdeltakelse, kontroll, forutsigbarhet, selvrespekt, utdanning, yrkesdeltakelse, selvstendig økonomi, familieliv.

Forutsetninger for å lykkes med personlig assistanse:

- *Motivasjon – en må VILLE ta ansvar for sitt eget liv*
- *Opplæring i arbeidslederrollen – en må LÆRE det*
- *Borgerstyring – en må GJØRE det*

Ulobas visjon: En verden der funksjonshemmede har frihet til livsutfoldelse og deltar på alle samfunnets arenaer.

For mer informasjon om BPA:
www.uloba.no

Våre samarbeidspartnere

Thomas Engelhart fra Wellspect HealthCare (tidligere Astra Tech) orienterte om navneendringen og at de hadde nye eiere. Han understreket at navneendringen ikke påvirker LoFric-navnet, og det ikke blir noen endringer på selve kateteret. Det ville riktignok komme et nytt herrekateter over nyttår. Thomas Engelhart oppfordret også kateterbrukere om å registrere seg på webpanelet TellUs.

Fra Coloplast stilte Ann Kristin Sælid og Lena Lyseggen Brenden. De fortalte om at det var kommet ny kateterinnpakning som var forsterket og lettere å åpne, men at innholdet var det samme. Det var også kommet en elastisk og fleksibel stomipose som heter SenSura Mio. Vi fikk også vite at det fra januar vil være en heltidsstilling på produktet Peristeen analirrigasjon, nettopp fordi opplæring er så viktig i denne sammenheng. Sett av datoen 2. mars 2013, for da blir det arrangert dame- og herreseminar.

Boots Apotek stilte med tre medarbeidere denne gangen. Anne Østberg, Lena Hennie og

Anne Østberg, Lena Hennie og Anita M. Dahlberg fra Boots.

Lena Lyseggen Brenden og Ann Kristin Sælid fra Coloplast.

Thomas Engelhart fra Wellspect HealthCare.

Anita M. Dahlberg fortalte om sine produkter og tilbud. De har mange sykepleiere og helsearbeidere ansatt både inne på kontoret og ute i felten, og de har et landsdekkende tilbud om gratis levering av blåreseptprodukter hjem der du bor eller er på ferie i Norge. Boots er produktneutrale og samarbeider med de største aktørene i markedet.

Vi takker våre samarbeidspartnere for fine presentasjoner, faglig bistand og flotte gevinster til lotteribordet.

Kjøkkenpersonale og servitører.

Hyggelig samvær

Det ble tid til standbesøk, utlodning og vinsmaking for de som ønsket å delta på det. På vinsmakingen stilte i år sommelier Carolina Bodin, og vi retter en stor takk til henne for orienteringen om vindistrikter og druetyper. Og selvsagt var det smaksprøver!

Før kveldens julebord med stort utvalg av varme og kalde retter var det samling med gløgg og hyggelig prat. Vi retter en stor takk til hotellets ansatte for en vellykket helg. ●

LARS Rogaland Konferanse -og Julebord

*Tekst: Leif Arild Fjellheim.
Bilder: Leif Arild Fjellheim og Geir Stranden.*

LARS Rogaland holdt sitt årlige julebord og konferanse 1. desember 2012 på Quality Airport Hotel, Stavanger. Det var over tretti påmeldte. Geir Inge Sivertsen, leder av LARS Rogaland, åpnet konferansen med å ønske alle velkommen.

Temaet for konferansen var fritids- og friklftsaktiviteter og her var det invitert flere foredragsholdere fra regionale aktører. Stavanger turistforening informerte om sitt arbeid og sine planer. Jæren, Dalane, og Ryfylke friluftsråd var og representert med innlegg hvor muligheter for tuområder og videre utbygningsplaner ble presentert. Representanter fra Fylkeskommunen deltok også. Det var og lagt opp til bred debatt om emnene og mange del-

tok med innspill og kommentarer. Geir Inge Sivertsen forklarte blant annet om tilrettelegging på Romsa, se artikkel i bladet etter denne reportasjen om det.

Undertegnede holdt innlegg om LARS aktiviteter i året som har gått samt nye aktiviteter og prosjekter som planlegges.

LARS samarbeidspartnere Boots Apotek, Coloplast og Wellspect HealthCare var tilstede med innlegg og flotte stander hvor en kunne se på og diskutere hjelpemidler.

Til slutt på kvelden ble det samling i restauranten med god julemat, levende musikk og sosialt samvær. En flott samling arrangert av LARS Rogaland. ●

Geir Inge Sivertsen, leder av LARS Rogaland, var konferansier på samlingen.

Leif Arild Fjellheim fra LARS.

Tilrettelegging av bryggeanlegg på Romsa

Tekst og bilder: Geir Inge Sivertsen.

I sommer var vi på båttur til Nord Rogaland på en øygruppe som heter Romsa like utenfor Etne og Ølen. Veldig fin og populær plass for båtfolket. Vi har vært dere flere ganger tidligere, sist i 2006. Bryggeanlegget har vært av de bedre når man sitter i rullestol og vi har flotte sommerminner fra stedet.

Men nå er det blitt enda bedre for adkomst med rullestol, egen betongflytebrygge, med reservert plass for funksjonshemmede. Fin bred og sikker landgang fra flytebryggen og opp til en stor uteplass med god adkomst for rullestol.

En flott grillbod med peis, langbord, presenninger som kan skjerme for vinden, alt utført i fine materialer.

Daglig leder i Friluftsrådet Vest-Oddvin Øvernes kunne fortelle at dette anlegget er blitt til ved iherdig innsats av flere båtforeninger i samarbeid med friluftsrådet. Den siste tilrettelegging er blitt støttet av Gjensidige stiftelsen med kr 350 000. Totalt vil et slikt anlegg kostet kr 1,5 mill. om det skulle bygges i dag.

Vi har reist med båt på Vest og Sørlandet i 14, år og har ikke vært på en uthavn som er så godt tilrettelagt for rullestolbruk, noe sted. Kjempeflott innsats av alle involverte. Her viser de hvordan det kan gjøres.

At grillboden ikke har adkomst for manuell rullestol er nok en liten glipp. Det er veldig lite tilrettelegging som trengs for at

denne er tilgjengelig, slik at vi ikke trenger hjelp av andre.

Her viser Friluftsrådet i samarbeid med båtforeninger, hvordan slike steder kan tilrettelegges. En stor takk til alle bidragsytere.

Tilrettelagt toalett og en baderampe som kan kombineres med landgang for båter med nedsenkbar lem, settes på ønskelisten. Da vil stedet være tilgjengelig for de som kommer i elektrisk rullestol. Med de gode kreftene som bidrar her, tror vi det skal være mulig å få dette til.

Vi reiste derfra med god minner, vi fikk flott fisk og god krabbe. Dette vi vi gjenta og kan anbefales. En flott norgesopplevelse. ●

SpeediCath® Compact

VURDERT
DISKRET AV
96%¹

“Det å ha muligheten til å ha de samme hobbyene som før, er veldig viktig for meg.” Mike, SpeediCath® Compact Mann bruker, Tyskland

Det å ha muligheten til å gjøre mer, forandrer livet til SpeediCath Compact Mann brukere over hele verden

For brukere som Mike er SpeediCath Compact Mann med på å gi han muligheten til å gjøre mer. Kateteret har et diskret design og er enkelt i bruk. Det gir menn muligheter til å gjøre mer i hverdagen.

Se hele historien om Mike på våre nettsider www.coloplast.no

¹ Results from SpeediCath Compact Male pre-evaluation, Nov. 2010 to Dec. 2010.

www.coloplast.no
Coloplast Norge AS, Postboks 6287 Etterstad, 0603 Oslo

Coloplast er et registrert varemerke av Coloplast A/S. Alle rettigheter er forbeholdt Coloplast A/S, 3050 Humlebæk, DANMARK. © 05.2012

 Coloplast

Julebordskonferanse LARS Nord Vest

Tekst: Eilin Reinaas.
Bilder: Ole Arne Sætervik.

Årets julebordskonferanse ble holdt i Ålesund, på Waterfront hotell, for å forsøke å tiltrekke medlemmer fra både Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane. Dette var det første julebordet etter sammenslåingen som ble vedtatt på årsmøtet i år.

Først på programmet sto informasjon om urinveiene fra Sjukehuset i Ålesund og hva som nå er anbefalt fra medisinsk hold. Vi fikk også høre en del om hvilke muligheter som fantes og at vi ikke måtte tro at infeksjoner er vanlig. Nyttig for både "gamle" og ferske medlemmer.

Etter det fikk jeg ordet før lunsj til å fortelle om arbeidet som Hovedstyret i LARS utfører med utgangspunkt i rammeplanen som ble vedtatt på årsmøtet. Mye nyttig arbeid som utføres både med utvikling av rehabiliteringen på spinalenhetene med nytt utstyr som Ekso Bionics og

nettverksbyggingen vi jobber med for å skape god kompetanseutvikling på ryggmargsskadde. Det kom fram at hovedstyrets arbeid kanskje ikke er så synlig, verken for lokallaget eller det enkelte medlem til daglig.

Etter lunsj fikk jeg ordet igjen, for å si litt om samhandlingsreformen, og mulige effekter for rehabilitering og bruk av spinalenhetene. Fikk også inn litt om det nye regelverket som kom på helsesektoren fra nyttår og at vi får ny fastlegeforskrift fra kommende årsskifte. Mye skjer på denne fronten, så det er viktig at medlemmene gir raske tilbakemeldinger til Hovedstyret om endringer til det verre, slik at vi får tatt tak i saker som angår oss alle.

Avslutningsvis fikk våre samarbeidspartnere, Coloplast og Boots, si noen ord om hva som skjer hos dem og med produktutviklingen. De ble også med oss på julebordet om kvelden.

Hotellet hadde leid inn underholdning, som underholdt både før og under middagen. På grunn av dette, ble det servert mat ved bordene, noe som er en stor fordel for de av oss som har problemer med både å forsyne seg og bringe med seg maten trygt tilbake igjen - for ikke å snakke om tidsbruken! Etter middagen var det musikk i baren for de som ville det.

Totalt var vi omlag 30 deltagere, som fikk en blanding av faglig oppdatering, likemannshjelp og god mat denne helgen. Vi har begynt å få med oss deltagere fra Sogn og Fjordane og har allerede registrert at helseregionenes grenser kan skape store utfordringer for de som nær grensene. Det frie sykehusvalget føles som en illusjon og barrierene mellom regionene hindrer effektiv rehabilitering på nivået under spinalenhetene. Dersom dette er et problem i andre "grensestrøk", hører jeg gjerne fra dere for å følge opp saken nasjonalt. ●

Behov for kateterutstyr? Ring **67 02 44 40**

KATETER Vi har alt innen kateter og inkontinensutstyr på lager. Vi tilbyr veiledning og hjemmebesøk fra urologiske sykepleiere.

Ta kontakt og få varene levert kostnadsfritt over hele landet.

Vi dekker også områdene:

- Inkontinens
- Kateter
- Stomi
- Diabetes
- Sårprodukter
- Ernæring

...når kunnskap er viktig

Mediq Norge AS, Dyrskuevn. 13, Pb. 113, N-2041 Kløfta
Tlf: (+47) 67 02 43 00, Fax: (+47) 67 02 44 00
kundeservice@mediqnorge.no, www.mediqnorge.no

**Oslo
Medicus Plesner**
Pilestredet 7
Tlf. 815 55 300

**Hamar
Medicus Plesner**
Torggt. 1
Tlf. 62 53 34 88

**Strømmen
Medicus Plesner**
Strømsveien 61
Tlf. 63 81 56 98

**Gjøvik
Remed**
Strandgt. 17
Tlf. 61 17 16 95

**Tønsberg
Helsehuset**
Kammegt. 4
Tlf. 33 31 91 35

**Fana
Mediq Norge**
Apeltunveien 2
Tlf. 55 13 75 40

Informasjon: Annonsering i Patetra av LARS medlemmer

Annonsering i Patetra av LARS medlemmer er gratis så lenge annonsene er av art som kan gagne ryggmargsskadde og at det ikke er bedriftsannonser direkte.

-Red.

SITTEGRESSKLIPPER

Meg lav (ligner en go-cart) sittegressklipper med selvstarter og oppsamler selges.
Ombygd for håndkontroll. Stabil å sitte i og lett å komme ut og inn av (brukt av paraplegiker).
Pris kr 4000,-

Henv: Petter Braathen Trymveien 2, 1920 Sørumsand / tlf 91376844

facebook

LARS på facebook... Gå til facebook og søk opp gruppen Landsforeningen for Ryggmargsskadde

Her vil en kunne finne forskjellige nyheter om saker samt at alle er velkomne til å ta del i diskusjoner

INNMELDING I LANDSFORENINGEN FOR RYGGMARGSSKADDE

Innmelding i Norges Handikapforbund

Medlemstype (velg én)

- ☐ Hovedmedlem - kr 300
- ☐ Husstandmedlem - kr 150 *
- ☐ Juniormedlem (0-16 år) - kr 50 *

* For husstands- og juniormedlemskap forutsettes et hovedmedlem i husstanden.
Medlemsnummer til hovedmedlem: _____

- ☐ Studentmoderasjon 50 % på kontingenten (kopi av studentbevis må legges ved)
- ☐ Jeg ønsker ikke medlemskap i NHFU (gjelder de under 30 år)
- ☒ Mitt medlemskap gjelder følgende landsforening av NHF _____

Landsforeningen for Ryggmargsskadde

Navn: _____

Adresse: _____

Postnummer: _____ Poststed: _____

E-post: _____

Telefon/mobil: _____

Fødselsdato og år: _____

Kategori:

☐ Funksjonshemmet ☐ Pårørende ☐ Interessesmedlem

Sted/dato: _____

Underskrift: _____

Når jeg melder meg inn i Norges Handikapforbund (NHF) samtykker jeg i å motta informasjon fra organisasjonen gjennom alle kanaler. Innmeldingsopplysninger behandles sensitivt og etter Datatilsynets retningslinjer. Medlemskapet følger kalenderåret fra 1.1 til 31.12 samme år.

Adressaten betaler for sending i Norge

Distribueres av Posten Norge

**Norges Handikapforbund
Svarsending 0047
0090 Oslo**

B ØKONOMI
ÉCONOMIQUE
NORGE

Returadresse: LARS, Boks 9217 Grønland, 0134 Oslo

Når omsorg og erfaring teller!

**Våre apotek og bandasjister har
utvidet kompetanse og
sortiment innen inkontinens!**

Vi fører alle hjelpemidler som er godkjent på blå resept innenfor produktgruppene:

• Kateter • Urinposer • Spesialutstyr • Bleier • Uridomer • Legemidler • Truser

Boots apotek er landets største leverandør av inkontinensutstyr, og vårt ønske er at brukeren selv skal kunne velge det produktet som fungerer best. Vi har et nært samarbeid med helsepersonell for å kunne gi våre kunder service på et høyt faglig nivå. Dette gjelder spesielt innenfor diagnosegrupper som multipel sklerose, ryggmargskader og andre neurologiske sykdommer/skader.

Vi gir deg:

- Kostnadsfrie leveringer
- Unik kompetanse på ett sted
- Veiledning av sykepleiere og farmasøyer
- Hjemmebesøk for tilpasning av utstyr

boots.no **/bootsapotek**

BANDASJISTAPOTEK

- Boots apotek Askim 69 81 72 00
- Boots apotek Alta 78 44 41 50
- Boots apotek Arendal 37 00 42 00
- Boots apotek Fredrikstad 69 39 65 10
- Boots apotek Kristiansand (Bandagisten) 38 17 18 00
- Boots apotek Lande (Sarpsborg) 69 10 25 70
- Boots apotek Larvik 33 13 24 40
- Boots apotek Moa 70 17 80 50
- Boots apotek Molde 71 25 92 00

- Boots apotek Moss 69 20 46 20
- Boots apotek Orkla, Orkanger 72 48 38 50
- Boots apotek Samarit, Sandnes 51 60 97 60
- Boots apotek Spelhaugen (Bergen) 55 17 60 10
- Boots apotek Stjørdal 74 82 10 88
- Boots apotek Ullensaker 63 97 01 01
- Boots apotek Ørnen, Haugesund (Helseleveranser) 52 70 35 80
- Boots Trondheim (kundesenter) 73 53 37 20

BANDASJISTER*

- Boots Oslo/Akershus (tidligere HomeCare) 23 37 66 00
- Stavanger Helsehus 51 52 35 31
- Medicus sykepleiesenter, Skien 35 50 28 80

* Bandasjistene leverer ikke reseptpliktige legemidler!